

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zuzana FROMMOVÁ**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Název tématu: **Porovnání důsledků plynoucích z rozdílů mezi vedením účetnictví a daňovou evidencí v podniku zabývajícím se autodopravou.**

Z á s a d y   p r o   v y p r a c o v á n í :

Cíl práce: Zhodnocení důsledků plynoucích z rozdílného způsobu zaznamenávání hospodářských jevů formou vedení daňové evidence s vedením účetnictví ve vybraném podniku zabývajícím se autodopravou

Metodický postup:

1. Seznámit se s odlišnostmi zaznamenávání hospodářských jevů formou účetnictví a v daňové evidenci na teoretické úrovni studiem odborné literatury
2. Shromáždění potřebných podkladů pro vypracování praktické části práce od vybraného podniku
3. Dle získaných podkladů zobrazit významné hospodářské jevy dvojím způsobem - formou daňové evidence a formou vedení účetnictví
4. Srovnání obou způsobů a z nich plynoucích důsledků pro vybraný podnik
5. Shrnutí práce
6. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 30 - 40 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Kol. autorů: Podvojně účetnictví 2006,
Grada 2006

Fišerová, E., Chalupa, R.: ABECEDA (podvojného) účetnictví pro podnikatele 2006,
ANAG, Olomouc 2006

Kolektiv autorů: Účetnictví podnikatelů 2008, ASPI 2008

Ryneš, P. : Podvojně účetnictví a účetní závěrka 2009, ANAG 2009

Kovaníková, D.: Abeceda účetních znalostí pro každého, Polygon, Praha 2006

Sedláková, E., Salačová, M. : Zákon o daních z příjmů s komentářem, Poradce 2006

Kolektiv autorů: České účetní standardy pro podnikatele, ANAG, Olomouc 2005

Sedláček, J. : Daňová evidence podnikatelů 2008, Grada 2008

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: 15. dubna 2009

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2010

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc., prof.h.c.

děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

prof. Ing. František Střeleček, CSc., Dr.h.c.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 28. srpna 2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Porovnání důsledků plynoucích z rozdílů mezi vedením účetnictví a daňovou evidencí v podniku zabývajícím se autodopravou vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

V Českých Budějovicích 25.08.2009

Klára Frommlová

Poděkování

Děkuji tímto vedoucí práce Doc. Ing. Jindřišce Kouřilové, CSc. za odborné vedení, které mi pomohlo ke zdárnému dokončení bakalářské práce.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Studijní program: 6208B Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Porovnání důsledků plynoucích z rozdílů mezi vedením
účetnictví a daňovou evidencí v podniku zabývajícím se
autodopravou

Vedoucí bakalářské práce
Doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.

Autor
Zuzana Frommová

2009

OBSAH

1. Úvod	3
2. Základní podmínky pro vedení daňové evidence a účetnictví.....	5
2.1. Daňová evidence	5
2.1.1. Evidence příjmů a výdajů	5
2.2. Účetnictví	10
2.2.1. Zásady pro používání účetnictví	12
2.2.2. Základní typy a formy účetních písemností dle zák. o účetnictví...	13
2.2.3. Rozsah vedení účetnictví	14
3. Metodika	16
4. Praktická část - srovnání daňové evidence a vedení účetnictví.....	17
4.1. Daňová evidence	17
4.2. Účetnictví	27
4.3. Porovnání dosaženého hospodářského výsledku.....	33
4.4. Rozdíly v závěrkových operacích v účetnictví oproti daňové evidenci	34
4.4.1. Kurzové rozdíly.....	34
4.4.2. Dohadné položky, časové rozlišení nákladů a výnosů	34
4.4.3. Inventura benzínu.....	35
4.5. Výpočet daně z příjmů	35
5. Přejed z daňové evidence na účetnictví.....	37
5.1. Stanovení rozhodného obratu pro přechod.....	37
5.2. Časový postup přechodu	38
5.3. Harmonogram převodu daňové evidence na účetnictví	38
5.4. Zákl. podm. pro správné stan. převodového můstku a jeho obsahu ...	39
5.5. Převod daňové evidence na účetnictví.....	39
5.6. Daňové dopady z převodu	40
5.7. Kontrola převodu daňové evidence na účetnictví.....	41
5.7.1. Kontrola podvojnosti po zaúčtování počátečních stavů.....	41
5.7.2. Kontrola návaznosti.....	41
5.7.3. Kontrola úplnosti.....	41
5.7.4. Kontrola převodového můstku na účetnictví.....	41
5.7.5. Kontrola daňová	41
5.7.6. Kontrola účetní	41
6. Závěry a doporučení	42

7. Summary.....	44
7.1. Key words	44
7.2. Summary.....	44
8. Seznam použité literatury.....	46

1. Úvod

Důležitým úkolem každého začínajícího podnikatele je zvolit si takovou formu účtování, která pro něj bude co nejvýhodnější a bude nejlépe odpovídat předmětu jeho podnikání.

Pokud chceme podnikat na základě živnostenského listu, můžeme vést pouze daňovou evidenci. Daňová evidence je v podstatě obdobou jednoduchého účetnictví, je však mnohem méně administrativně náročná, je značně jednodušší po metodické stránce a nemusíme počítat s tak vysokými nároky např. na počítačové vybavení či mzdové náklady na účetní. Obdobně jako účetnictví vymezuje složky majetku, které podléhají evidenci, a určuje metody oceňování majetku a dluhů, ale není výslovně předepsána forma daňové evidence. Uložena je pouze povinnost uchovávat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neskončila lhůta pro vyměření daně stanovená zákonem o daních z příjmů nebo zvláštním předpisem. Otázkou ale je, jestli tento způsob v případě kontroly z finančního úřadu nebo jiné instituce bude považován za dostačující.

Jestliže se podnikatel rozhodne pro založení obchodní společnosti, budou vstupní výdaje i pozdější výdaje na vedení účetnictví vyšší. Základy dobrého zpracování účetnictví tvoří nejenom kvalifikovaný lidský kapitál, ale i profesionální účetní program. Ten poskytuje veškeré výstupní sestavy důležité jak pro majitele společnosti, tak pro investory, banky a ostatní instituce. Zřejmé je, že vedení účetnictví poskytuje velkou průkaznost a věrně zobrazuje ekonomickou realitu podniku. Informuje manažery podniku o finanční situaci a dává jim kvalitní a pohotové informace, které jsou důležité pro finanční i vnitropodnikové řízení firmy.

1.1. Cíl, postup práce a literární přehled

Cílem této práce je ukázat rozdíly ve způsobu vedení účetnictví a daňové evidence u vybraného subjektu, znázornit jak účetní difference, tak daňové dopady na daný subjekt.

V teoretické části této práce se zabývám stručnou charakteristikou, jak daňovou evidencí, tak účetnictvím, jejich výhodami a nevýhodami způsobu zaznamenávání hospodářských operací a odlišnostmi v právních normách, podle kterých je nutné postupovat.

Praktickou část tvoří porovnání způsobu vedení daňové evidence a účetnictví u vybraného podniku zabývající se autodopravou. Rozdíly spočívají jak ve způsobu stanovení daňového základu, tak i v ostatních operacích, které jsou možné jen v určité formě vedení účetnictví.

Jako hlavní zdroj informací jsem použila následující publikace:

RYNEŠ, P. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka*. Olomouc: ANAG, 2009 - autor věnuje pozornost nejdůležitějším zásadám správného vedení účetnictví v návaznosti na prováděcí vyhlášku a České účetní standardy. Od základních účetních pravidel až po účetní závěrku a její náležitosti.

SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2009*. Praha: Grada, 2009 – zde se autor zaměřuje na problematiku daňové evidence, jaké je zapotřebí vést další evidence pro správné vedení (evidence příjmů a výdajů, pohledávek, závazků, daně z přidané hodnoty).

DUŠEK, J. *Převod daňové evidence na vedení účetnictví*. Praha: Grada, 2009 - při převodu daňové evidence na vedení účetnictví klade autor důraz na správné sestavení převodového můstku a dále se zabývá daňovými dopady z převodu daňové evidence na účetnictví a to jak pozitivními tak negativními.

Výše uvedená literatura pro mne tvořila hlavní zdroj informací. Bohužel autoři se nezabývají konkrétním případem autodopravy, tudíž jsem obecně známé informace musela aplikovat na mé konkrétní téma.

2. Základní podmínky pro vedení daňové evidence a účetnictví

2.1. Daňová evidence

Vedení daňové evidence upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Daňovou evidenci je povinen vést každý subjekt, který není účetní jednotkou, podle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví a jeho obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty nepřesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku dvacetipěti milionů Kč. Cíl této evidence je poskytnout informace potřebné pro zjištění základu daně z příjmů. Není tak náročná na vedení jako dřívější jednoduché účetnictví.

Je stanoveno, že subjekt musí vést evidenci svých příjmů a výdajů, závazků a pohledávek. Daňová evidence „zachycuje podle zásady jednoduchosti pouze peněžní toky, které bezprostředně souvisejí s podnikáním, a stav majetku a závazků podnikatele (firmy) na konci zdaňovacího období.“⁷ Vedeme takzvaný deník příjmů a výdajů, kde zaznamenáváme příjmy z naší podnikatelské činnosti a výdaje, které byly vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

2.1.1. Evidence příjmů a výdajů

Příjmem chápeme peněžité i nepeněžité plnění, které podnikatel získá v průběhu podnikání. Musí být zachyceny takové příjmy, jenž jsou předmětem daně.

Základní členění příjmů:

- peněžní příjmy
- nepeněžní příjmy

- příjmy dosažené směnou

Výdaje představují takové záporné toky peněz, které slouží k udržení, zajištění a dosažení příjmů.

Základní členění výdajů:

- peněžní výdaje
- nepeněžní výdaje

Tímto členěním chápeme výdaje, které jsou předmětem daně.

2.1.1.1. Schéma vedení daňové evidence

Prvotní doklady (faktury, pokladní doklady, bankovní výpisy...) jsou zaznamenány daňovou evidencí v deníku příjmů a výdajů, knize pohledávek a závazků. Tato evidence samozřejmě musí odpovídat skutečnému stavu. Finálním krokem je sestavení daňového přiznání, které je předáno příslušnému správci daně. Z daňové evidence jsou pak čerpány informace potřebné pro řízení a pro správce daně. Ten má právo nahlížet do evidence, jakož i do prvotních dokladů.

Tabulka 1: *Schéma vedení daňové evidence*

Zdroj: SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2009*. Praha. Grada, 2009.

2.1.1.2. Účetní operace v rámci daňové evidence

Operace, které mohou nastat, můžeme rozdělit do tří etap:

- Operace spojené se zahájením podnikání
- Operace spojené s běžným účetním obdobím
- Závěrkové operace

2.1.1.2.1. Operace spojené se zahájením podnikání

Výdaje, které byly vynaloženy na zahájení podnikání (jako jsou např. výdaje na získání živnostenského oprávnění, právní a notářské služby, nájemné hrazené předem na pronájem prostor pro podnikání, nákup kolků...) jsou samozřejmě daňovým výdajem i v případě, pokud byly vynaloženy v předcházejícím roce, než ve kterém zahájil podnikatel svou činnost. Tyto položky se uvádějí k prvnímu datu, kdy je podnikatel oprávněn provozovat svou živnost, tzn. ke dni, kdy se otevírají účetní knihy.

2.1.1.2.2. Operace spojené s běžným účetním obdobím

V průběhu zdaňovacího období – zpravidla jeden kalendářní rok – provádí podnikatel běžné účetní transakce, které jsou spojeny s jeho činností. Tzn. vede knihu pohledávek a závazků, pokladní deník, kde se zaznamenávají transakce, které proběhly v hotovosti, jako např. drobná vydání na nákup materiálu nebo služeb, zaplacení faktur v hotovosti. Zároveň sem patří převody hotovostních peněz z pokladny do banky, kde musí být překonán časový nesoulad. Ten může vzniknout např. mezi výdejem z pokladny, kdy máme ihned námi vypsany výdajový pokladní doklad a obdržení výpisu z účtu. Tyto operace se zúčtují přes průběžné položky. Pokud je subjekt plátcem daně z přidané hodnoty podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, musí být z evidence patrný daňové závazky za každé zdaňovací období, nárok na odpočet a vrácení daně za zdaňovací období, zaplacené zálohy na daň a samozřejmě zúčtování daní jako výsledek za zdaňovací období ve vazbě na daňové přiznání. Evidence

DPH musí být vedena v takovém formátu, aby splňovala veškeré požadavky finančního úřadu při případné kontrole.

Pokud podnikatel zaměstnává pracovníky na hlavní pracovní poměr nebo jinak, je jeho povinností vést za tyto zaměstnance agendu, kterou jsou mzdové listy.

Pokud podnikatel čerpá úvěr, musí vést samostatnou evidenci, kde je jasně uvedena přesná výše přijatého úvěru. V souvislosti s tím je nutné evidovat výši splátek a termíny jejich splatnosti v evidenci pravidelných plateb.

Oblíbeným zdrojem financování osob samostatně výdělečně činných je v současné době finanční nebo operativní leasing.

U operativního leasingu se po jeho skončení pronajatá věc vrací pronajímateli, na rozdíl od finančního leasingu, kde pronajatá věc zůstává nájemci.

Zde je třeba podotknout, že je důležité, jak je v leasingové smlouvě definována tzv. akontace, ta může mít podobu:

- a) nulté nebo první splátky
- b) zálohy na splátky nájemného
- c) zálohy na kupní cenu

Jestliže hovoříme o záloze na kupní cenu, nesmí tato částka ovlivnit základ daně v průběhu leasingu. Tato záloha vstupuje do pořizovací ceny předmětu až po skončení a odkoupení předmětu nájemcem.

U ostatních forem akontace je nutné si uvědomit, že do základu daně lze zahrnout pouze poměrnou část akontace v závislosti na počtu splátek, které byly zaplacené. Pokud dojde k předčasnému ukončení leasingu, musí být kupní cena vyšší, než zůstatková při rovnoměrném odepisování, jinak bude veškeré uhrazené nájemné nedaňové.

2.1.1.2.3. Uzávěrkové operace

Za uzávěrkové operace považujeme operace, které provádíme:

- k poslednímu dni zdaňovacího období
- ke dni skončení činnosti
- ke dni předcházejícímu dni účinnosti konkursu

Jedna z důležitých nepeněžních transakcí ke konci zdaňovacího období je přepočet nevyrovnaných závazků a pohledávek, bankovních účtů, pokladen, které jsou vedeny v cizích měnách kurzem ČNB k 31.12.. Přepočtem konečného stavu valut tímto kurzem a porovnáním stavu v evidenci vznikají kurzové rozdíly, které se zaznamenávají ve valutové pokladně a v knize pohledávek a závazků.

Při uzávěrkových operacích upravujeme:

- a) Příjmy, které jsou předmětem daně, zvyšujeme o nepeněžní příjmy, které ovlivňují základ daně a to například o:
  - příjmy ze zápočtu pohledávek
  - dary přijaté v souvislosti s podnikáním
  - příjmy ze směnných obchodů
  - čerpání zákonných rezerv
- b) Výdaje, které jsou předmětem daně, zvyšujeme o nepeněžní výdaje, které ovlivňují základ daně například o:
  - výdaje ze zápočtu pohledávek
  - odpisy dlouhodobého hmotného majetku
  - zůstatkovou cenu vyřazeného majetku
  - tvorba zákonných rezerv

Před úplným uzavřením deníku příjmů a výdajů je nutné odsouhlasit stav nevyrovnaných závazků a pohledávek, stav majetku dle karet a stanoveného odpisového plánu.

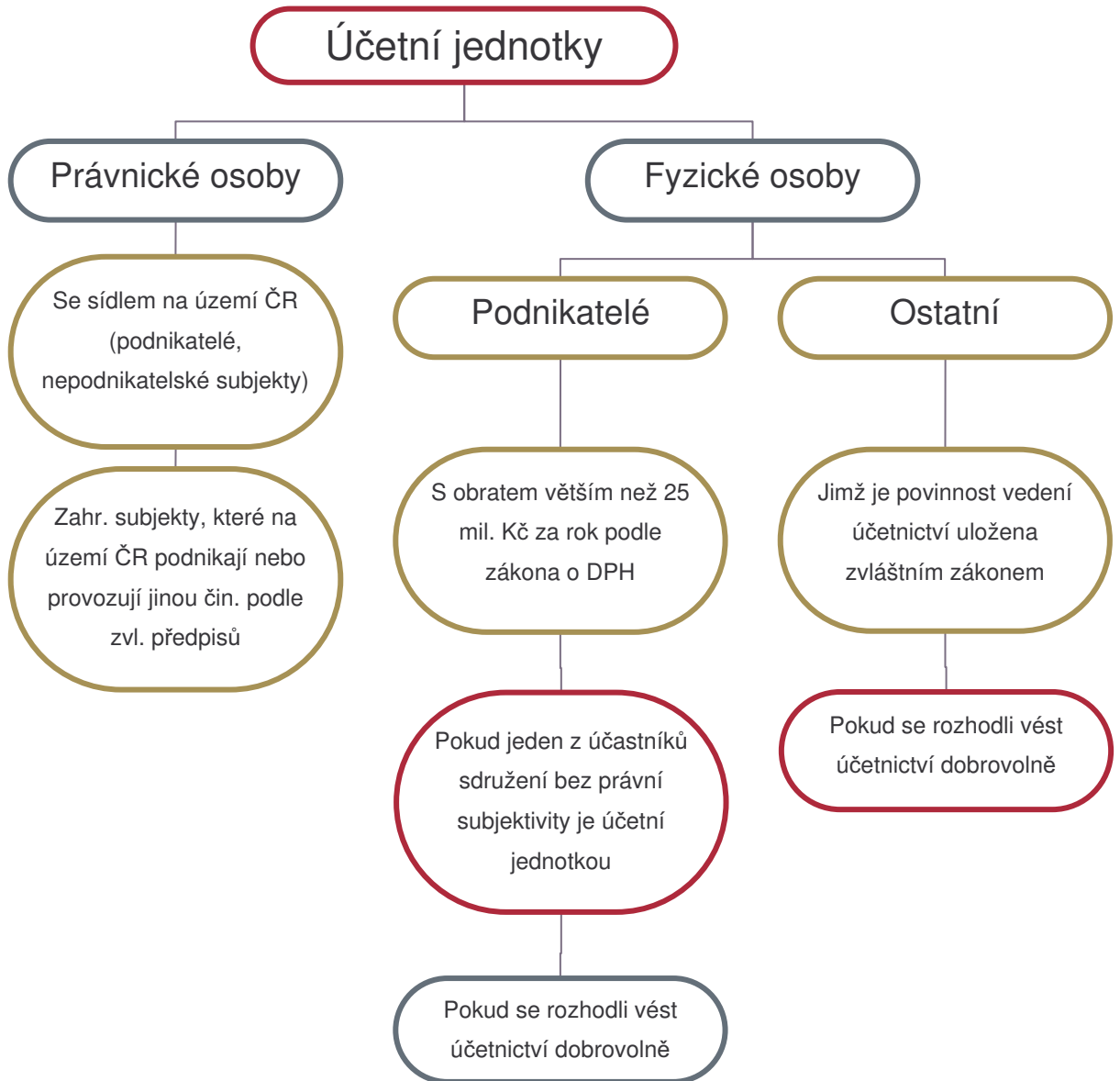
2.2. Účetnictví

Vedení účetnictví upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, aktuálně ve znění zákona č. 179/2005 Sb. Účetnictví jsou z výše uvedeného zákona povinny vést všechny subjekty, které jsou účetními jednotkami. Za účetní jednotky jsou považovány:

- všechny právnické osoby
- fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jejich obrat přesáhl Kč 25 000 000,--
- ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví z vlastního rozhodnutí
- fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity, pokud alespoň jeden z účastníků tohoto sdružení je účetní jednotkou
- ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vést účetnictví ukládá zvláštní právní předpis.

Tabulka 2: Účetní jednotky dle zákona o účetnictví

Zdroj: SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2009*. Praha: Grada, 2009. s. 9

Vedení účetnictví musí být v souladu s Českými účetními standardy. „Cílem standardů je soulad při používání účetních metod účetními jednotkami. Tvorba a vydávání Českých účetních standardů zajišťuje ministerstvo financí. Obsahem standardů je popis účetních metod nebo postupy účtování; obsah standardů nesmí být v rozporu s ustanoveními zákona o účetnictví a ostatních právních předpisů ani obcházet jejich účel.“⁴ Standardy tedy můžeme chápat jako soubor určitých pravidel pro vedení účetnictví pro všechny účetní jednotky.

Standardy obsahují vzorový účtový rozvrh, metody a postupy účtování, obsahové vymezení výkazů (rozvaha, výkaz zisku a ztráty).

2.2.1. Zásady pro používání účetnictví

Při používání účetnictví je nutno dodržet určité zásady, které jsou zakotveny v zákoně o účetnictví.

Zásada věcné a časové souvislosti

Při účtování o skutečnostech při vedení účetnictví platí tzv. akruální princip, který s touto zásadou souvisí. Znamená, že se účtují skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví. Účtují se do období, se kterým časově i věcně souvisí.

Zásada stálosti metod uplatněných při vedení účetnictví

Jako jsou metody pro oceňování majetku, závazků a pohledávek. Dále uspořádání a označení položek v rozvaze a výkazu zisku a ztráty, jenž se nesmí v průběhu fungování účetní jednotky měnit. Výjimkou je, pokud se změní předmět činnosti této jednotky a nová činnost bude tuto změnu vyžadovat.

Zásada opatrnosti

Souvisí s oceňováním majetku a závazků a s vykazováním výsledku hospodaření. Zde musí být stanoven postup při oceňování majetku, a to pro každý typ majetku podle toho, o jaký se jedná. Např. jestli byl koupen nebo vytvořen vlastní činností. Dále pak peněžní prostředky, cenné papíry, zásoby a zboží.

Zákaz kompenzace

Tento zákaz se týká účtování všech finančních prostředků, které byly přiděleny ze státního rozpočtu. Musí být zobrazeny v účetní závěrce samostatně a nesmějí se vzájemně zúčtovat.

Zásada věrného a poctivého zobrazení předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky

Tato zásada je hlavní pro vedení účetnictví. Je v ní dosaženo všeobecného mezinárodního konsensu. Účetnictví podává věrný a poctivý obraz, pokud účetní závěrka je shodná se skutečným stavem a účetnictví je vedeno podle metod předepsaných zákony.

2.2.2. Základní typy a formy účetních písemností dle zákona o účetnictví

Nejobecnějším pojmem je účetní záznam, což vyplývá i z definice zákona o účetnictví, které nazývá účetnictví jako soustavu účetních záznamů. Účetním záznamem chápeme data, která poskytují informace o předmětu účetnictví. Zákon stanoví, že každou skutečnost která se stane, musí účetní jednotka zaznamenat jako účetní záznam.

Za účetní záznam považujeme:

- účetní doklady – zaznamenávají veškerý pohyb majetku, závazků, nákladů a výnosů
- účetní zápisy – „účetní zápis obsahuje kromě peněžní částky další údaje, které umožňují hospodářský jev identifikovat, tj. alespoň číslo dokladu a datum, pokud časová příslušnost není zajištěna organizací zpracování. V některých případech se uvádí i stručný popis účetní operace a souvztažný účet.“⁵
- účetní knihy – můžeme rozdělit na:
  - deník – zde jsou účetní zápisy řazeny z časového hlediska
  - hlavní kniha – zde jsou účetní zápisy řazeny z věcného hlediska
  - knihy analytických účtů – zde jsou podrobně uváděny účetní zápisy za analytické účty
  - knihy podrozvahových evidencí – zde jsou uváděny operace, které jsou podstatné pro znalost majetkové situace podniku,

zástavní práva, věcná břemena, leasing, postoupení pohledávky...

- odpisový plán – stanoví si jednotka sama, měly by být rozdílné účetní odpisy od daňových, zde by měla být jednotkou stanovena doba použitelnosti pro různé skupiny majetku a účetní odpisy by měly být počítány měsíčně
- inventurní soupisy
- účtový rozvrh
- účetní závěrka
- výroční zpráva – zpracovávají auditované společnosti, má poskytnout ucelené informace o vývoji podniku, o hospodářském postavení a jeho činnosti
- mzdové listy
- daňové doklady
- jiná dokumentace, vyplývající ze zvláštních právních předpisů

2.2.3. Rozsah vedení účetnictví

Účetnictví můžeme vést v plném a ve zjednodušeném rozsahu. V plném rozsahu jsou povinny je vést podniky, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

2.2.3.1. Účetní závěrka v plném rozsahu

„Akciové společnosti podléhají auditu vždy, pokud ke konci rozvahového dne účetního období, za které se řádná či mimořádná účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího (dvě účetní období) překročily nebo již dosáhly alespoň jedno ze tří uvedených kritérií.“⁶
U obchodních společností, s výjimkou akciových společností, družstev, zahraničních fyzických osob účtujících v soustavě účetnictví, musí splnit alespoň dvě kritéria ze tří.

Podmínky pro ověření účetní závěrky auditorem jsou následující:

- úhrn celkových aktiv musí být roven nebo více než 40 000 000,-- Kč
- roční úhrn čistého obratu musí být roven nebo více než 80 000 000,-- Kč
- průměrný přepočtený stav zaměstnanců musí činit více než 50

2.2.3.2. Účetní závěrka ve zjednodušeném rozsahu

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu mohou vést účetní jednotky, které nemají povinnost mít ověřenou účetní závěrku auditorem, kromě akciových společností, které mají tuto povinnost vždy.

Zjednodušený rozsah můžeme chápat jako níže uvedené možnosti zjednodušení:

- účtový rozvrh může být sestaven na úrovni účtových skupin
- účtování v deníku může být spojeno s účtováním v hlavní knize (americký deník)
- není potřeba účtovat o rezervách a opravných položkách s výjimkou rezerv a opravných položek podle zvláštního zákona
- nemusí používat analytické a podrozvahové účty
- nemusí účtovat na konci roku o reálné hodnotě u majetku, případně závazků

3. Metodika

Pro srovnání jsem si vybrala subjekt zabývající se autodopravou, o kterém sama účtuji v praxi. Úvodem praktické části je krátké představení tohoto podniku. Následuje konkrétní příklad. Cílem je analyzovat rozdíly mezi účetnictvím a daňovou evidencí od založení společnosti až po sestavení závěrky a vyčíslení rozdílného zdanění obou forem.

Vybrala jsem významné hospodářské operace týkající se subjektu podnikajícího v autodopravě, který v současné době vede daňovou evidenci. Ty jsem následně zobrazila jak v daňové evidenci tak v účetnictví. Způsob jejich zachycení jsem pro lepší názornost zaznamenala do tabulek.

Na základě získaných údajů jsem vyčíslila v daňové evidenci rozdíl mezi příjmy a výdaji a v účetnictví výsledek hospodaření, tj. rozdíl mezi náklady a výnosy. Dle platných daňových zákonů k 31.12.2008 jsem spočítala daňovou povinnost v obou případech. U daňové evidence jsem se navíc ještě zabývala dalším finančním zatížením plynoucím z povinnosti odvádět zdravotní a sociální pojištění. Dosažené výsledky jsem mezi sebou porovnála a na jejich základě vypracovala možný návrh přechodu sledovaného subjektu z daňové evidence na účetnictví.

V závěru práce jsem zhodnotila výsledky plynoucí z rozdílu mezi vedením účetnictví a daňovou evidencí a jejich možné důsledky pro sledovaný podnik.

Na základě těchto výsledků by pak měla být zvážena uvažovaná transformace OSVČ na obchodní společnost.

4. Praktická část - srovnání daňové evidence a vedení účetnictví

Pro porovnání důsledků plynoucích z odlišného způsobu zachycování hospodářských operací jak v daňové evidenci tak v účetnictví jsem si vybrala firmu Jiří Kutil – EUROCARGO.

Podnikatel začal provozovat svoji činnost v roce 1995. Nyní zaměstnává okolo deseti pracovníků na hlavní pracovní poměr. Nákladní automobily vlastní i je má na finanční leasing. Hlavní činností je silniční motorová doprava nákladní. Podnikatel je plátcem DPH.

4.1. Daňová evidence

Vybrala jsem dle mé zkušenosti z praxe nejtypičtější hospodářské operace a zaznamenala je spolu se způsobem jejich zachycení v daňové evidenci do následující tabulky (viz tab. 3).

Subjekt si pro přepočítání zahraniční měny na domácí zvolil pevný kurz, který se dle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb. stanoví pro rok 2008 jako kurz k 31.12.2007 vyhlášený ČNB. Dle zákona o dani z přidané hodnoty je nutné pro výpočet DPH v systému reverse charge a pro vystavování faktur použít denní kurz.

Tabulka 3: *Daňová evidence vybrané typické operace*

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na CZK	daňová evidence
1	BV	Vklad podnikatele z vlastních zdrojů	CZK	5 000 000,00		Přírůstek peněžních prostředků, příjmy neovlivňující základ daně
2	BVE	Vklad podnikatele z vlastních zdrojů	EUR	20 000,00	532 400,00	Přírůstek peněžních prostředků, příjmy neovlivňující základ daně
3	PF	Založení účetní jednotky - notářské služby, poradenství	CZK	11 900,00		Pouze evidenčně v knize přijatých faktur a v knize DPH na vstupu
				10 000,00		
				1 900,00		
4	BV	Úhrada faktury bankovním převodem	CZK	11 900,00		Provozní režie, úbytek peněžních prostředků na bankovním účtu

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na CZK	daňová evidence
5	PF	Nákup nákl. automobilu na finanční leasing, doba leasingu je stanovena na 36 měsíců	CZK			Pouze evidenčně v knize přijatých faktur a v knize DPH na vstupu
		Pořizovací cena automobilu	CZK	3 000 000,00		
		DPH 19%	CZK	479 100,00		
		Pořizovací cena automobilu - ZD	CZK	2 520 900,00		
		Akontace 20 %	CZK	600 000,00		
		DPH 19%	CZK	95 820,00		
		Akontace - ZD	CZK	504 180,00		
		Finanční služba	CZK	1 000,00		
		DPH 19%	CZK	190,00		
		Splátka - ZD	CZK	33 700,00		
		DPH 19%	CZK	6 403,00		
Splátka celkem	CZK	41 293,00				
6	PF	Nákup nákl. automobilu za hotové	CZK	2 500 000,00		Pouze evidenčně v knize přijatých faktur a v knize DPH na vstupu
			CZK	399 250,00		
			CZK	2 100 750,00		

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na CZK	daňová evidence
7	INT	Zařazení automobilu do užívání	CZK	2 100 750,00		Zařadit z evidence přijatých faktur
8	BV	Úhrada akontace z automobilu na leasing	CZK	600 000,00		Jiné výdaje neovlivňující základ daně, úbytek peněžních prostředků na bankovním účtu
9	BV	Úhrada faktury za automobil	CZK	2 500 000,00		Provozní režie, úbytek peněžních prostředků na bankovním účtu
10	INT	Předpis povinného ručení na oba dva nákladní automobily na rok 2008	CZK	53 000,00		Zapíšeme do evidence ostatních závazků
11	BV	Úhrada povinného ručení	CZK	53 000,00		Provozní režie, úbytek peněžních prostředků na BÚ

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na CZK	daňová evidence
12	INT	Předpis havarijního pojištění na oba nákladní automobily	CZK	125 000,00		Zapíšeme do evidence ostatních závazků
13	BV	Úhrada havarijního pojištění	CZK	125 000,00		Provozní režie, úbytek peněžních prostředků na bankovním účtu
14	PF	Nákup PHM	CZK	30 000,00		Evidujeme v knize příj. faktur a knize DPH na vstupu
			CZK	4 791,00		
			CZK	25 209,00		
15	BV	Úhrada faktury za PHM	CZK	30 000,00		Provozní režie, úbytek peněžních prostředků na bankovním účtu
16	PF	Mýtné	CZK	5 000,00		Evidujeme v knize přijatých faktur
				798,50		
				4 201,50		

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na CZK	daňová evidence
17	BV	Úhrada faktury za mýtné	CZK	5 000,00		Provozní režie, úbytek peněž. prostř. na BÚ
18	VF	Mezinárodní přeprava fakturována české společnosti	CZK	357 000,00		Evidujeme v knize vydaných faktur a DPH na výstupu
			CZK	57 000,00		
			CZK	300 000,00		
19	BV	Přijatá úhrada vydané faktury	CZK	357 000,00		Prodej služeb, přírůstek peněžních prostředků na bankovním účtu
20	VFE	Mezinárodní přeprava fakturována spol. v Rakousku. Rakouská spol. poskytla české firmě DIČ, systém reverse charge - vyměření daně se přenáší na odběratele	EUR	11 990,00	319 173,80	Evidujeme v knize vydaných faktur

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočten na CZK	daňová evidence
21	VFE	Mezinárodní přeprava	EUR	6 300,00	167 706,00	Evidujeme v knize vydaných faktur a DPH na výstupu
		fakturována spol. v Itálii.	EUR	1 006,00	26 779,72	
		Italská firma neposkytla DIČ	EUR	5 294,00	140 926,28	
22	BVE	Úhrada vydané faktury na EUR účet	EUR	11 990,00	319 173,80	Prodej služeb, přírůstek peněž. prostř. na BÚ
23	BVE	Úhrada vydané faktury na EUR účet	EUR	6 300,00	167 706,00	Prodej služeb, přírůstek peněž. prostř. na BÚ
24	PFE	Přijatá faktura za natankované PHM v zahraničí rakouskou spol., která poskytla DIČ	EUR	2 380,00	63 355,60	Evidujeme v knize přijatých faktur
		Reverse charge 19%	EUR	380,00	10 115,60	Evidujeme v knize DPH na vstupu i výstupu

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na CZK	daňová evidence
25	PFE	Přijatá faktura za opravu nákladního automobilu v zahraničí. Zahraniční spol. neposkytla DIČ	EUR	750,00	19 965,00	Evidujeme v knize přijatých faktur
26	INT	Hlášení pojistné události na pojišťovnu	EUR	750,00	19 965,00	Evidujeme v knize jiných pohledávek
27	BVE	Úhrada faktury za PHM	EUR	2 380,00	63 355,60	Provozní režie, úbytek peněžních prostředků na bankovním účtu
28	BVE	Úhrada faktury za opravu	EUR	750,00	19 965,00	Provozní režie, úbytek peněžních prostředků na bankovním účtu

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočten na CZK	daňová evidence
29	INT	Zúčtování mezd				Vedeme mzdovou evidenci, popřípadě můžeme závazky vůči státu a jiným institucím evidovat v knize závazků
		Hrubé mzdy	CZK	220 000,00		
		Sociální pojištění - zaměstnanec	CZK	17 600,00		
		Zdravotní pojištění - zaměstnanec	CZK	9 900,00		
		Sociální pojištění - společnost	CZK	57 200,00		
		Zdravotní pojištění - společnost	CZK	19 800,00		
		Daň ze závislé činnosti	CZK	44 550,00		
30	BV	Úhrada mezd	CZK	297 000,00		Úbytek peněžních prostředků na bankovním účtu
		Zdravotní pojištění	CZK	29 700,00		Úhrada zdravotního pojištění - daňový výdaj
		Sociální pojištění	CZK	74 800,00		Úhrada sociálního pojištění - daňový výdaj

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na CZK	daňová evidence
30	BV	Daň ze závislé činnosti	CZK	44 550,00		Úhrada daně ze závislé činnosti - daňový výdaj
		Čisté mzdy	CZK	147 950,00		Úhrada čistých mezd - daňový výdaj
31	BVE	Cestovné vyplácené v EUR	EUR	18 900,00	503 118,00	Provozní režie, úbytek peněž. prostř. na BÚ
32	INT	Předpis leasingové splátky	CZK	41 293,00		Provozní režie – leasing a fin. službu zaúčtujeme na obecnou provozní režii, DPH do evidence na vstupu
		DPH 19%	CZK	6 403,00		
		splátka - ZD	CZK	33 700,00		
		DPH 19%	CZK	190,00		
		finanční služba - ZD	CZK	1 000,00		
		aliquotní podíl akontace - tj. 1/60	CZK	8 403,00		

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočten na CZK	daňová evidence
33	BV	Úhrada splátky	CZK	41 293,00		Úbytek peněžních prostředků na BÚ
Rozdíl příjmů a výdajů						Kč 330 403,--

Zdroj: autorka

4.2. Účetnictví

Pro účetnictví jsem předpokládala, že firma Jiří Kutil Eurocargo bude podnikat formou s.r.o.. Účetní operace jsou stejné jako u předchozího případu a jsou zachyceny v tab. 4. Pro přepočtení cizí měny na domácí byl taktéž použit pevný kurz.

Použité analytické účty:

022100 – Dopravní prostředky	381100 – Akontace leasingu
042100 – Pořízení dopravních prostředků	479100 – Půjčka společníka
221100 – Bankovní účet CZK	501100 – PHM
221200 – Bankovní účet EUR	511100 – Opravy nákl. automobilů
311100 – Odběratelé CZK	512100 – Cestovné
311200 – Odběratelé EUR	518100 – Povinné ručení
321100 – Dodavatelé CZK	518200 – Havarijní pojištění
325100 – Ostatní závazky	518300 – Splátka leasingu a finanční služba
331100 - Zaměstnanci	518400 – Akontace
336100 – Sociální pojištění	521100 – Hrubé mzdy
336200 – Zdravotní pojištění	524100 – Sociální pojištění
342100 – Zálohová daň z mezd	524200 – Zdravotní pojištění
343100 – DPH 19% vstup	538100 – Ostatní daně a poplatky
343200 – DPH 19% výstup	602100 – Převážní služby
378100 – Náhrady od pojišťoven	688100 – Náhrady od pojišťoven

Tabulka 4: Účetnictví

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na domácí měnu	účetnictví	
1	BV	Vklad zákl. kapitálu na účet	CZK	5 000 000,00		221100	419100
2	INT	Den zápisu do obch. rejstříku	CZK	5 000 000,00		419100	411100
3	BVE	Půjčka společníka	EUR	20 000,00	532 400,00	221200	479100
4	PF	Zal. úč. jednotky - notářské sl., poradenství	CZK	11 900,00			321100
				10 000,00		538100	
				1 900,00		343100	
5	BV	Úhrada faktury bank. převodem	CZK	11 900,00		321100	221100
6	PF	Nákup nákl. auta na fin. leasing, doba leas. je stan. na 36 měs.	CZK				
		Pořizovací cena automobilu	CZK	3 000 000,00			
		DPH 19%	CZK	479 100,00			
		Poř. cena automobilu - ZD	CZK	2 520 900,00			
		Akontace 20 %	CZK	600 000,00			321100
		DPH 19%	CZK	95 820,00		343100	
		Akontace - ZD	CZK	504 180,00		381100	
		Finanční služba	CZK	1 000,00			
		DPH 19%	CZK	190,00			
		Splátka - ZD	CZK	33 700,00			
		DPH 19%	CZK	6 403,00			
		Splátka celkem	CZK	41 293,00			

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na domácí měnu	účetnictví	
7	PF	Nákup nákl. za	CZK	2 500 000,00			321100
		automobilu	CZK	399 250,00		343100	
		hotové	CZK	2 100 750,00		042100	
8	INT	Zařazení automobilu do užívání	CZK	2 100 750,00		022100	042100
9	BV	Úhrada akontace z automobilu na leasing	CZK	600 000,00		321100	221100
10	BV	Úhrada faktury za automobil	CZK	2 500 000,00		321100	221100
11	INT	Předpis povinného ručení na oba dva nákladní automobily na rok 2008	CZK	53 000,00		518100	325100
12	BV	Úhrada povinného ručení	CZK	53 000,00		325100	221100
13	INT	Předpis havarijního pojištění na oba nákladní automobily	CZK	125 000,00		518200	325100
14	BV	Úhrada havarijního pojištění	CZK	125 000,00		325100	221100

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na domácí měnu	účetnictví	
15	PF	Nákup PHM	CZK	30 000,00			321100
			CZK	4 791,00		343100	
			CZK	25 209,00		501100	
16	BV	Úhrada faktury za PHM	CZK	30 000,00		321100	221100
17	PF	Mýtné	CZK	5 000,00			321100
				798,50		343100	
				4 201,50		538100	
18	BV	Úhrada faktury za mýtné	CZK	5 000,00		321100	221100
19	VF	Mezinárodní přeprava fakturována české společnosti	CZK	357 000,00		311100	
			CZK	57 000,00			343200
			CZK	300 000,00			602100
20	BV	Přijatá úhrada vydané faktury	CZK	357 000,00		221100	311100
21	VFE	Mezinárodní přeprava fakturována spol. v Rakousku. Rakouská spol. poskytla české firmě DIČ, systém reverse charge - vyměření daně se přenáší na odběratele	EUR	11 990,00	319 173,80	311200	602100

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na domácí měnu	účetnictví	
22	VFE	Mezinárodní přeprava fakturována spol. v Itálii. Italská firma neposkytla DIČ	EUR	6 300,00	167 706,00	311200	
			EUR	1 006,00	26 779,72		343200
			EUR	5 294,00	140 926,82		602100
23	BVE	Úhrada vydané faktury na EUR účet	EUR	11 990,00	319 173,80	221200	311200
24	BVE	Úhrada vydané faktury na EUR účet	EUR	6 300,00	167 706,00	221200	311200
25	PFE	Přijatá faktura za natankované PHM v zahraničí rakouskou spol., která poskytla DIČ	EUR	2 380,00	63 355,60	501100	321200
		Reverse charge 19%	EUR	380,00	10 115,60	343100	343200
26	PFE	Přijatá faktura za opravu nákladního automobilu v zahraničí. Zahraniční spol. neposkytla DIČ	EUR	750,00	19 965,00	511100	321200
27	INT	Hlášení pojistné události na pojišťovnu	EUR	750,00	19 965,00	378100	688100

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na domácí měnu	účetnictví	
28	BVE	Úhrada faktury za PHM	EUR	2 380,00	63 355,60	321200	221200
		Úhrada faktury za opravu	EUR	750,00	19 965,00	321200	221200
29	INT	Zúčtování mezd					
		Hrubé mzdy	CZK	220 000,00		521100	331100
		Sociální pojištění - zaměstnanec	CZK	17 600,00		331100	336100
		Zdravotní pojištění - zaměstnanec	CZK	9 900,00		331100	336200
		Sociální pojištění - společnost	CZK	57 200,00		524100	336100
		Zdravotní pojištění - společnost	CZK	19 800,00		524200	336200
		Daň ze závislé činnosti	CZK	44 550,00		331100	342100
30	BV	Úhrada mezd	CZK	297 000,00			221100
		Zdravotní pojištění	CZK	29 700,00		336200	
		Sociální pojištění	CZK	74 800,00		336100	
		Daň ze závislé činnosti	CZK	44 550,00		342100	
		Čisté mzdy	CZK	147 950,00		331100	

č.	typ dokl.	popis účetní operace	měna	částka	přepočet na domácí měnu	účetnictví	
31	BVE	Cestovné vyplácené v EUR	EUR	18 900,00	503 118,00	512100	221200
32	INT	Předpis leasingové splátky	CZK	41 293,00			325100
		DPH 19%	CZK	6 403,00		343100	
		Splátka - ZD	CZK	33 700,00		518300	
		DPH 19%	CZK	190,00		343100	
		Finanční služba - ZD	CZK	1 000,00		518300	
		Alikvotní podíl akontace - tj. 1/60	CZK	8 403,00		518400	381100
33	BV	Úhrada splátky	CZK	41 293,00		325100	221100
Výsledek hospodaření					Kč 350 368,--		

Zdroj: autorka

4.3. Porovnání dosaženého hospodářského výsledku

Pokud bychom v této situaci sestavovali účetní závěrku, výsledek hospodaření společnosti, která vede účetnictví, by byl o Kč 19 965,-- vyšší než u podnikatele, který vede daňovou evidenci. Tento rozdíl představuje neuhrazenou náhradu od pojišťovny, která se v účetnictví dostala předpisem do výnosů, ale v daňové evidenci není zahrnuta ve zdanitelných příjmech, protože nebyla ještě uhrazena.

4.4. Rozdíly v závěrkových operacích v účetnictví oproti daňové evidenci

4.4.1. Kurzové rozdíly

Pokud účtujeme v soustavě účetnictví, přepočítáváme vždy veškeré stavy na účtech, které jsou vedeny v cizí měně, kurzem k 31.12. dle ČNB. Jak je uvedeno v příkladu, kde účetní jednotka účtuje pevným kurzem – kurzové rozdíly u úhrad faktur nevznikají. Počítají se až u koncových stavů těchto účtů. V daňové evidenci žádné kurzové rozdíly nepočítáme, protože je přepočítáváme již během zdaňovacího období kurzem devizového trhu, který je vyhlášen ČNB.

4.4.2. Dohadné položky, časové rozlišení nákladů a výnosů

Dohadné položky musíme tvořit, pokud očekáváme v následujícím zdaňovacím období náklady, které mohou vzniknout například z vyúčtování elektřiny, vodného a stočného, tepla, nebo výnosy, které mohou plynout například z vrácení DPH z jiných členských států. Dohadné položky tvoříme na takové částky, u kterých známe účel a období, na které je dohadná položka tvořena, ale neznáme přesnou výši. Tím můžeme v účetnictví vykazovat přesnější výsledek hospodaření, kde bude zjevný základní princip účetnictví, tzn. budou zde zahrnuty veškeré náklady a výnosy, které věcně a časově s uzavíraným rokem souvisejí.

U časového rozlišení nákladů a výnosů je nutné znát jak konkrétní titul a období, tak i částku. Postupy časového rozlišení si účetní jednotka stanoví sama ve svém interním předpisu. Časové rozlišení není nutno dodržovat při pravidelných, každoročně se opakujících operacích.

U podnikatele, který vede daňovou evidenci, žádný z těchto postupů nepřipadá v úvahu, kromě finančního leasingu. Zde je nutné nultou splátku vždy rozpočítat a alikvótní část použít do výdajů v uzávěrkových operacích jen v tom roce na který připadá.

4.4.3. Inventura benzínu

Zvláště u společností, které se zabývají nákladní přepravou, je nutné (nebo alespoň z praxe auditory doporučované) k 31.12. zaznamenat stav paliv v nádržích a přeúčtovat jej z nákladů na materiál na sklad.

4.5. Výpočet daně z příjmů

Pokud budeme vycházet z našeho příkladu:

Právnícké osoby:

ZD Kč 350 368,-- tj. zaokrouhleno dle zákona o daních z příjmů na Kč 350 000,--. Sazba daně platná pro právnícké osoby v roce 2008 je ve výši 21%. V našem případě by byl odvod daně z příjmů právníckých osob v částce Kč 73 500,--. Společnosti by vznikla povinnost platit pololetní zálohy na daň z příjmů dle zákona. Tato povinnost platí u těch účetních jednotek, jejichž poslední známá daňová povinnost přesáhla částku Kč 30 000,--.

Fyzické osoby:

ZD Kč 330 403,-- tj. zaokrouhleno dle zákona o daních z příjmů na Kč 330 400,--.

Sazba daně platná od 01.01.2008 dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů pro fyzické osoby dle § 16 činí 15%.

Výpočet daně bude následující:

$330\,400 * 0,15 = 49\,560,--$, pokud budeme počítat pouze slevu na poplatníka, která je ve výši Kč 24 840,--/rok, výsledná daň pro podnikatele bude ve výši Kč 24 720,--. Podnikateli na rozdíl od právnícké osoby nevznikne povinnost platit zálohy na daň z příjmů fyzických osob.

Výše uvedená částka, ale není pro subjekt jediná, kterou bude muset odvést. Musíme k ní připočítat ještě sražené příspěvky na sociální a zdravotní pojištění. Ty by v našem případě činily:

Zdravotní pojištění ve výši 13,5% z 50% rozdílu mezi příjmy a výdaji, tj. Kč 22 303,--.

Sociální pojištění ve výši 29,6% z 50% rozdílu mezi příjmy a výdaji, pokud budeme předpokládat, že si subjekt neplatí nemocenské pojištění, tj. Kč 48 900,--.

Celková daňová povinnost tedy činí Kč 95 923,--.

Z rozdílu mezi příjmy a výdaji budou stanoveny výše záloh na sociální a zdravotní pojištění. To se odvíjí od rozdílu mezi příjmy a výdaji z minulého roku pro rok následující. Pokud se tedy zisk bude rapidně zvyšovat, jde ruku v ruce i zvyšování sociálního a zdravotního pojištění podnikatele.

Tato situace u právnických osob nemůže nastat.

5. Přechod z daňové evidence na účetnictví

Jak jsem již uvedla v teoretické části, účetnictví musí povinně začít vést ty subjekty, které přesáhnou v kalendářním roce obrat Kč 25 000 000,--.

Dle zákona o účetnictví § 1 odst. 2 rozumíme vznikem účetní jednotky následující:
„e) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku Kč 25 000 000,--, a to od prvního dne kalendářního roku.“⁹

5.1. Stanovení rozhodného obratu pro přechod

Nastává otázka, jak zjistit obrat u fyzických osob, vedoucích daňovou evidenci. Bereme obrat jako souhrn zaplacených vydaných faktur bez DPH nebo jako hodnotu vydaných faktur bez DPH v evidenci těchto faktur – tedy započítáváme i nezaplacené faktury? Odpověď nalezneme samozřejmě v zákoně o DPH § 6 odst. 2:

„Obratem se pro účely tohoto zákona rozumí souhrn úplat bez daně, včetně dotace k ceně, které osobě povinné k dani náleží za uskutečněná plnění, kterými jsou dodání zboží, převod nemovitosti a poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku jde-li o úplaty za

- a) Zdanitelné plnění*
- b) Plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně, nebo*
- c) Plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně podle §54 až 56, jestliže nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně.*

Do obratu se nezahrnuje úplata z prodeje hmotného majetku a odpisovaného nehmotného majetku nebo pozemků, které jsou dlouhodobým hmotným majetkem, o kterých osoba povinná k dani účtuje nebo o kterých vede evidenci.“⁸

Z citace zákona o DPH je tedy patrné, že do obratu se zahrnují pouze příjmy za uskutečněná plnění u ostatních osob (fyzických osob vedoucích daňovou evidenci).

5.2. Časový postup přechodu

Časový postup pro přechod z daňové evidence na účetnictví, když zjistíme, že jsme překročili obrat, je následující:

Tabulka 5: Časový postup přechodu z daňové evidence na účetnictví

1. rok	2. rok	3. rok
Vytvoření obratu – překročím obrat ve výši Kč 25 000 000,--	Zjištění vzniku účetní jednotky, založím účetní jednotku, ale stále mohu vést daňovou evidenci*	Povinnost vést účetnictví

Zdroj: DUŠEK, J. *Převod daňové evidence na vedení účetnictví*. Praha: Grada, 2009. s.23

* Na vznik účetní jednotky nemá vliv dosažený obrat ve 2. roce, pokud byl obrat dosažen v 1. roce.

5.3. Harmonogram převodu daňové evidence na účetnictví

Činnosti, které je třeba provést před převodem:

- Rozhodnutí o převodu – stanovení termínu (pokud je převod dobrovolný), pokud je převod povinný, je tento termín stanoven zákonem.
- Inventarizace majetku a závazků
- Sestavení převodového můstku
- Vyčíslení daňového dopadu – úprava daňového základu
- Vyhotovení protokolu z převodu
- Zaúčtování do účetnictví

- Kontrola rovnosti konečných a počátečních stavů
- Sestavení počáteční rozvahy

5.4. Základní podmínky pro správné stanovení převodového můstku a jeho obsahu

Konečné stavy majetku a závazků v daňové evidenci se musí rovnat počátečním stavům v účetnictví.

V počátečním stavu účetnictví mohou být pouze a jen rozvahové účty.

Počáteční stav účtů musí zobrazovat vše, co je v účetní evidenci účetní jednotky.

Výsledkové účty nesmí mít počáteční stavy.

5.5. Převod daňové evidence na účetnictví

Vycházíme-li z našeho případu, bude převodový můstek vypadat tak, jak znázorňuje tabulka 7:

Tabulka 6: Převodový můstek

Č.	Popis účetní operace	účet	Základ daně	MD	DAL
1.	Počáteční stav pokladny	211	Ne	0,00	
2.	Počáteční stav bank. účtu	221	Ne	2 976 647,80	
3.	Dlouhodobý hmotný majetek	022	Ne	2 100 750,00	
4.	Pohledávky	311	Ano	19 965,00	
5.	Závazky	321	Ano		0,00

Zdroj: autorka

Daňový dopad: Kč 19 965,00 zisk

Rozdíl mezi stranami účtů: 491 – Účet individuálního podnikatele: celkem MD Kč 5 097 362,80 celkem DAL Kč 0,--, tuto nerovnost musíme odstranit účtem 491, který bude představovat vklad podnikatele do podnikání. Do počátečního stavu hlavní knihy je tedy nutné zaúčtovat Kč 5 097 362,80 na stranu DAL účtu 491 – účet individuálního podnikatele.

Hlavní kniha z tohoto převodového můstku by měla následující podobu:

Tabulka 7: *Hlavní kniha po převodu*

účet	Název účtu	MD	DAL
1.	Pokladna	0,00	
2.	Bankovní účet	2 976 518,60	
3.	Dopravní prostředky	2 100 750,00	
4.	Pohledávky	19 965,00	
5.	Závazky		0,00
6.	Účet individuálního podnikatele		5 097 362,80
	Celkem	5 097 362,80	5 097 362,80

Zdroj: autorka

Strana MD se rovná straně DAL.

5.6. *Daňové dopady z převodu*

„Pokud by v účetnictví ke dni převodu z daňové evidence na účetnictví nebyly žádné skladové zásoby, žádné neuhrazené daňové pohledávky a žádné neuhrazené daňové závazky a dále nic, co má vliv na daňový základ z převodu, pak je daňový dopad roven nule.“²

Pokud ale tyto položky existují a samozřejmě to bude případ většiny podnikatelů, musím nezaplacené pohledávky v převodovém můstku zahrnout do výnosů. Pokud by byly v tomto roce zaplacené, přišly by stejně do příjmů. Problémem jsou tedy pohledávky, u kterých šance na zaplacení je malá či žádná. Toto je možné zmírnit uplatněním odpisů pohledávek v převodovém můstku.

U zásob na skladě se nepoužije žádné dodatečné dodanění, ale je to daňová povinnost, která v účetnictví vznikla již v minulých letech. Tzn., že do nákladů se v účetnictví mohou promítnout pouze vyskladněné zásoby (prodané, spotřebované...).

5.7. Kontrola převodu daňové evidence na účetnictví

5.7.1. Kontrola podvojnosti po zaúčtování počátečních stavů

Součet strany MD se rovná součtu strany DAL.

5.7.2. Kontrola návaznosti

Hodnoty výkazu o majetku a závazcích v posledním daňovém přiznání souhlasí na zůstatky účtů po převodu.

Hodnoty majetku či závazků, které nebyly obsaženy v tomto výkazu, souhlasí na inventurní stavy.

5.7.3. Kontrola úplnosti

Vše co bylo zachyceno v daňové evidenci ve všech knihách, musí být zaúčtováno na příslušné rozvahové, tak i podrozvahové účty v účetnictví.

5.7.4. Kontrola převodového můstku na účetnictví

Pokud si převodový můstek vytvoříme odděleně, je nutné si poté pečlivě zkontrolovat zaúčtované stavy do účetnictví.

5.7.5. Kontrola daňová

Převod je zvláště věcí daňovou, je tedy nutné zkontrolovat, zda jsou správně označeny daňové a nedaňové položky.

5.7.6. Kontrola účetní

Rozvahové účty musejí odpovídat svojí náplní metodice účetnictví.

6. Závěry a doporučení

Cílem této práce bylo názorně ukázat, jaké rozdíly vznikají mezi vedením daňové evidence a účetnictvím v případě identické situace konkrétního podnikatelského subjektu; dále jaké jsou daňové dopady v průběhu roku při stejných hospodářských operacích, v různém způsobu jejich zaznamenávání.

Ze samotného výpočtu daně z příjmů bylo patrné, že daňová evidence neklade důraz na to, s jakým časovým obdobím příjmy a výdaje souvisejí, ale na to, kdy podnikatel příjmy skutečně obdrží a výdaje skutečně zaplatí. Oproti tomu účetnictví je založeno na porovnávání nákladů a výnosů. Tato skutečnost má zejména význam v období neuhrazených pohledávek z obchodního styku.

Z konečného výpočtu je zřejmé, že zdanění fyzických osob je oproti zdanění právnických osob nevýhodné. Pokud budeme brát v úvahu celkovou částku, kterou musí OSVČ zaplatit, tj. konkrétně v našem příkladu Kč 95 923,-- (z toho Kč 24 720,-- je daň z příjmů, Kč 71 203,-- tvoří sociální a zdravotní pojištění) je o cca 30,5 % vyšší než daň z příjmů právnických osob ve výši Kč 73 500,--, kterou musí odvést právnická osoba. Dle mého názoru bude tento rozdíl platit i v ostatních případech a ne jen u tohoto konkrétního příkladu, protože i když fyzické osobě nevyjde povinnost zaplatit daň z příjmů fyzických osob (daň bude nižší než sleva na poplatníka), bude muset odvést sociální a zdravotní pojištění, pro které jsou zákonem stanoveny minimální hranice odvodu.

Pokud bychom uvažovali takový zisk, který překročí maximální hranici pro odvod sociálního a zdravotního pojištění a tento zisk bude s malými výkyvy pro subjekt víceméně konstantní, nebude sociální a zdravotní pojištění růst a nominální sazba daně z příjmů fyzických osob bude sice procentuálně nižší než daň právnických osob, ale pokud budeme brát v úvahu celkovou daňovou zátěž poplatníka, bude vždy objem prostředků, které bude muset odvést vyšší než u právnické osoby. Roli v tomto výpočtu hraje tzv. efektivní sazba daně, která představuje podíl daňové povinnosti a platby sociálního pojištění podnikatele k základu daně. Za této situace je efektivní sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 22%. Subjekt

může tuto situaci vyřešit přeměnou na obchodní společnost, bude tedy zdaňován jednotnou sazbou daně z příjmů, která se rok od roku snižuje (pro rok 2009 činí 20%, pro rok 2010 činí 19%). Tuto transformaci musí ale každý subjekt dobře zvážit. Je nutné si uvědomit, že počáteční investice do založení např. obchodní společnosti jsou značně rozdílné, než např. vyřízení živnostenského listu – v našem případě u autodopravy koncesní listiny. Právníkové osoby mají ale větší možnosti získat dodatečný kapitál a vybudovat daleko silnější pozici na trhu.

Z výše uvedeného, dle mého názoru vyplývá, že daňová politika, která je součástí kvalitního podnikatelského prostředí, by měla být spravedlivá ke všem subjektům, ať už jde o právnickou či fyzickou osobu. V tomto ohledu je patrné, že stát na malé živnostníky pozapomněl. Musí totiž odvádět nejen daň z příjmů, ale i sociální a zdravotní pojištění. Proto si myslím, že pokud se někdo rozhodne začít podnikat, bude spíše uvažovat o založení obchodní společnosti, konkrétně s.r.o., přičemž musí vést podvojný účetnictví, ale neručí celým svým majetkem, jako je tomu u fyzických osob.

Proto bych doporučovala firmě transformaci na právnickou osobu, kdy z příkladu je patrné, že daňové zatížení je daleko nižší než u fyzických osob, získání dodatečných finančních prostředků např. formou úvěru je dle mého názoru také jednodušší a myslím si, že i získání lepších obchodních kontraktů od velkých společností se lépe podaří právnické osobě než fyzické.

7. Summary

7.1. Key words

Accounting – single entry book keeping – partner company – taxes - businessman

7.2. Summary

There is important goal of every starting businessman to choose such a form of bookkeeping, which will be the most optimal and will fit the best his core business.

If a businessman wants to make a business based on Trade certificate only, he can have single entry book keeping. Tax evidence is very similar to single entry book keeping, but it is less administratively difficult. In fact, this book keeping is much more simple in a methodical way and we needn't have so big demands, for example computer equipment or wage costs for accountants. In a very similar way to a book keeping, it limits asset components which are subject to accounting. It also establishes the methods of rating of the asset and debits, but there isn't any form of the tax evidence specified. It is prescribed only to save the tax evidence for all periods of taxation for which the term for assessment of a tax, that is established by the law of income tax or by a special regulation, hasn't finished. But there is question, if this type of book keeping is sufficient for control of financial or another authority.

If a businessman wants to establish a partner company, his cost of book keeping will be higher. The bases of good book keeping process make not only qualified human sources, but also the professional book keeping program. The program makes every output data for owners and investors, banks and other institutions. It stands to reason that book keeping is conclusive and truly displays economic reality of the company. It informs the managers about financial situation and gives them quality and quick information, which are important for financial and internal management of the company.

It was obvious from tax calculation that single entry book keeping doesn't insist on time period of receipts and expenditures, but on the time when the businessman receipts receives and expenditures pays.

It is obvious from final calculation that taxation of an individual compared to taxation of a corporation isn't profitable. If we consider the whole amount, which the individual has to pay, then we come to conclusion that amount paid by the individual is by about 30,5 % higher then the amount paid by the corporation.

8. Seznam použité literatury

1. České účetní standardy pro podnikatele
2. DUŠEK, J. *Převod daňové evidence na vedení účetnictví*. Praha: Grada, 2009. 120 s.
3. KOLEKTIV AUTORŮ. *Abeceda účetnictví pro podnikatele 2008*. Olomouc ANAG, 2006. 423 s.
4. KOLEKTIV AUTORŮ. *Podvojně účetnictví 2009 komplexní průvodce s předpisy*. Praha: Grada, 2009. 537 s.
5. KOVANICOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. Praha: Polygon, 2006. 418 s.
6. RYNEŠ, P. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka*. Olomouc: ANAG, 2009. 878 s.
7. SEDLÁČEK, J. *Daňová evidence podnikatelů 2009*. Praha: Grada, 2009. 126 s.
8. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Seznam tabulek

Tabulka 1 Schéma vedení daňové evidence.....	6
Tabulka 2 Účetní jednotky dle zákona o účetnictví.....	11
Tabulka 3 Daňová evidence vybrané typické operace.....	18
Tabulka 4 Účetnictví.....	28
Tabulka 5 Časový postup přechodu z daňové evidence na účetnictví.....	38
Tabulka 6 Převodový můstek.....	39
Tabulka 7 Hlavní kniha po převodu.....	40